

Człowiek to istota zmieniająca się

Uwaga! W modelu zostały zawarte przykładowe odpowiedzi, które wskazują kierunek oczekiwanych rozwiązań. Uczeń nie musi udzielić identycznych odpowiedzi, aby otrzymać punkty. Wystarczy, że jego odpowiedź jest poprawnym rozwiązaniem zadania.

Nr zad.	Przykładowe odpowiedzi	Punktacja	Zasady przydzielania punktów
1.	<i>np.: później/potem Najpierw był inny, potem uczył się od przyrody.</i>	0 - 2	1 punkt za poprawne określenie znaczenia; 1 punkt za podanie uzasadnienia.
2.	<i>kiedym np.: Stało się to poprzez dodanie do wyrazu/przysłówka „kiedy” końcówki czasownikowej „-m” charakterystycznej dla czasownika w pierwszej osobie liczby pojedynczej czasu przeszłego.</i>	0 - 2	1 punkt za poprawne wskazanie wyrazu; 1 punkt za uzasadnienie.
3.	<i>np.: Autor używając czasowników w czasie przeszłym, np. „kochałem”, i w czasie teraźniejszym, np. „rozumie”, pokazał, jaka była wcześniej osoba mówiąca, jaką przemianę przeszła i jakie są jej konsekwencje dla tejże osoby.</i>	0 - 3	1 punkt za podanie obu czasów z przykładami; 1 punkt za informację o przemianie osoby mówiącej; 1 punkt za informację o konsekwencjach/skutkach przemiany.
4.	<i>epitet np.: Dzięki epitetom osoba mówiąca pokazała, jaka była w dzieciństwie, jak się zachowywała i co się z nią działo.</i>	0 - 2	1 punkt za poprawne wskazanie; 1 punkt za określenie co najmniej dwóch funkcji.
5.	<i>np.: smutku/przygnębienia/pesymizmu/nostalgii Osoba mówiąca fascynowała się jesienią, chmurami, milczała i pogrążała się we wspomnieniach.</i>	0 - 3	1 punkt za jednowyrazowe określenie postawy; po 1 punkcie za każde z odwołań do treści drugiej zwrotki. Można maksymalnie przydzielić 2 punkty.
6.	<i>np.: Osoba mówiąca w młodości zachwycała się chmurami./Osoba mówiąca w młodości najbardziej z całej przyrody ceniła sobie chmury.</i>	0 - 2	1 punkt za właściwe wyjaśnienie metafory związanej z chmurami; 1 punkt za właściwe wyjaśnienie metafory związanej z wiekiem osoby mówiącej.
7.	<i>np.: odrzucała smutek; zachwycała się porankami; żyła w zgodzie z sobą; tworzyła wartościową sztukę</i>	0 - 2	1 punkt za jedną konsekwencję; 1 punkt za drugą konsekwencję.
8.	Treść i forma		
	<i>Treść w całości zgodna z poleceniem, uwzględnia: 1 argument oparty na tekście z arkusza i 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa?</i>	3	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.
	<i>Treść w całości zgodna z poleceniem, uwzględnia: 1 argument oparty na tekście z arkusza i 4 elementy dotyczące formy, w tym: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza?</i>	2	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.
	<i>Treść w całości zgodna z poleceniem, uwzględnia: 1 argument oparty na tekście z arkusza i 3 elementy dotyczące formy, w tym: kto zaprasza? na co zaprasza?</i>	1	Punkt za spełnienie wszystkich wymagań.
	Język, ortografia i interpunkcja		
<i>W pracy dopuszczalny jeden błąd językowy lub ortograficzny lub interpunkcyjny.</i>	1	1 punkt w przypadku popełnienia najwyżej jednego błędu.	

9. Opowiadanie twórcze				
I. Realizacja tematu wypowiedzi			Punkty	Zasady przyznawania punktów
1. Forma wypowiedzi w całości zgodna z formą wskazaną w poleceniu. 2. Wszystkie elementy polecenia uwzględnione. 3. Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu.			1	1 punkt za spełnienie wszystkich wymagań. Uwaga! W przypadku, kiedy uczeń za to kryterium otrzymuje 0 punktów, zerowane jest całe opowiadanie twórcze.
II. Kompetencje literackie, kulturowe i twórcze			Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.	
W pracy występują elementy świadczące znajomości wybranych przez ucznia tekstów literackich (co najmniej po 2 z każdego utworu).	1. Narracja jest w całości funkcjonalna, tzn. jest w całej wypowiedzi odpowiednio dobrana do treści i realizowanego przez ucznia pomysłu.	1) Funkcjonalnie stosowany czas gramatyczny. 2) Funkcjonalnie stosowana osoba mówiąca. 3) Wydarzenia ukazane w ciągu przyczynowo-skutkowym. 4) Zawiera co najmniej po jednym wydarzeniu: a) wprowadzającym w akcję; b) zawiązującym akcję; c) zmieniającym akcję; d) „zwijającym” akcję; e) rozwiązującym akcję. 5) Przedstawiająca urozmaiconą fabułę uwzględniającą co najmniej 7 elementów spośród: a) opis; b) charakterystyka bohatera; c) czas akcji; d) miejsce akcji; e) dialog; f) monolog; g) retrospekcję; h) puentę.	12	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
		Jak za 12 punktów, z tym, że nie zawiera ani jednego wydarzenia „zwijającego” akcję.	11	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
		Jak za 11 punktów, z tym, że nie zawiera wydarzenia wprowadzającego w akcję lub zawiązującego akcję.	10	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
		Jak za 10 punktów, z tym, że nie zawiera wydarzenia wprowadzającego w akcję i zawiązującego akcję.	9	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
		Jak za 9 punktów, z tym, że zawiera tylko 6 spośród elementów urozmaicających fabułę.	8	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
		Jak za 8 punktów, z tym, że zawiera tylko 5 spośród elementów urozmaicających fabułę.	7	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
		Jak za 7 punktów, z tym, że zawiera tylko 4 elementy spośród urozmaicających fabułę.	6	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.
	2. Narracja jest w większości funkcjonalna, tzn. w całej wypowiedzi odpowiednio dobranej do treści i realizowanego przez ucznia	1) Konsekwentnie stosowany czas gramatyczny (dopuszczalne jedno odstępstwo od tej zasady). 2) Konsekwentnie stosowana jest osoba mówiąca (dopuszczalne jedno odstępstwo od tej zasady). 3) Wydarzenia ukazane w ciągu przyczynowo-skutkowym. 4) Zawiera co najmniej po jednym	5	Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.

<p>Uwaga! Jeżeli uczeń nie spełni tego kryterium z całego wypracowania otrzymuje 0 punktów.</p>	<p>pomysłu występują najwyżej 1-2 usterki w tym względzie.</p>	<p>wydarzeniu: a) wprowadzającym w akcję; b) zawiązującym akcję; c) zmieniającym akcję; d) rozwiązującym akcję. 5) Przedstawiająca urozmaiconą fabułę uwzględniającą co najmniej 7 elementów spośród: a) opis; b) charakterystyka bohatera; c) czas akcji; d) miejsce akcji; e) dialog; f) monolog; g) retrospekcję; h) puentę.</p>		
		<p>Jak za 5 punktów, z tym, że nie zawiera wydarzenia wprowadzającego w akcję lub ją zawiązującego.</p>	4	<p>Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.</p>
		<p>Jak za 4 punkty, z tym, że nie zawiera wydarzeń wprowadzającego w akcję i zawiązującego akcję.</p>	3	<p>Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.</p>
		<p>Jak za 3 punkty, z tym, że uwzględnia tylko 5 elementów spośród urozmaicających akcję.</p>	2	<p>Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.</p>
		<p>Jak za 2 punkty, z tym, że uwzględnia tylko 4 elementy spośród urozmaicających akcję.</p>	1	<p>Za spełnienie wszystkich wymagań z poziomu.</p>
<p>Niespełnienie jednego z wymagań na 1 punkt.</p>			0	<p>Uwaga! Jeżeli uczeń otrzymuje za to kryterium 0 punktów, otrzymuje 0 punktów również za kompozycję, styl, język, ortografię i interpunkcję.</p>
<p>Uwaga! Za każdy błąd rzeczowy odejmuje się jeden punkt. Maksymalnie można odjąć 12 punktów.</p>				
<p>Uwaga! Jeżeli praca liczy mniej niż 180 słów, uczeń otrzymuje punkty jedynie za dwa pierwsze kryteria: realizację tematu i kompetencje literackie, kulturowe i twórcze.</p>				
<p>III. Kompozycja</p>			<p>Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.</p>	
<p>1. W całości zgodna z formą wypowiedzi. 2. Graficznie bezbłędne wydzielenie akapitów. 3. Pełne spójność i funkcjonalność wszystkich elementów wypowiedzi (wstępu, części zasadniczej, zakończenia). 4. Całość spójna między akapitami i wewnątrz akapitów (dopuszczalne jedno zaburzenie).</p>		4	<p>Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.</p>	
<p>1. W całości zgodna z formą wypowiedzi. 2. Graficznie bezbłędne wydzielenie akapitów. 3. Pełne spójność i funkcjonalność wszystkich elementów wypowiedzi (wstępu, części zasadniczej, zakończenia). 4. Całość spójna wewnątrz akapitów (dopuszczalne jedno zaburzenie).</p>		3	<p>Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.</p>	
<p>1. W całości zgodna z formą wypowiedzi. 2. Graficznie bezbłędne wydzielenie akapitów. 3. Pełne spójność i funkcjonalność wszystkich elementów wypowiedzi (wstępu, części zasadniczej, zakończenia). 4. Całość spójna wewnątrz akapitów (dopuszczalne trzy zaburzenia).</p>		2	<p>Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.</p>	
<p>1. W całości zgodna z formą wypowiedzi. 2. Graficznie bezbłędne wydzielenie akapitów. 3. Dopuszczalna niespójność między wstępem a częścią zasadniczą lub zakończeniem a częścią zasadniczą lub wstępem a zakończeniem. 4. Całość spójna wewnątrz akapitów (dopuszczalne pięć zaburzeń).</p>		1	<p>Punkt za spełnienie wszystkich wymagań.</p>	
<p>Niespełnienie jednego z wymagań na 1 punkt.</p>			0	

IV. Styl		Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.					
1. Jednolity lub funkcjonalnie uzasadniona niejednorodność stylu. 2. Adekwatny do treści i formy wypowiedzi. 3. Niezawierający słownictwa wulgarnego lub obraźliwego. 4. Niezawierający nieuzasadnionych kolokwializmów.	3	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.					
1. Jednolity lub funkcjonalnie uzasadniona niejednorodność stylu. 2. Adekwatny do treści i formy wypowiedzi. 3. Niezawierający słownictwa wulgarnego lub obraźliwego. 4. Niezawierający nieuzasadnionych kolokwializmów (dopuszczalne jedno odstępstwo).	2	Punkty za spełnienie wszystkich wymagań.					
1. Jednolity lub funkcjonalnie uzasadniona niejednorodność stylu. 2. Adekwatny do treści i formy wypowiedzi. 3. Niezawierający słownictwa wulgarnego lub obraźliwego. 4. Niezawierający nieuzasadnionych kolokwializmów (dopuszczalne dwa odstępstwa).	1	Punkt za spełnienie wszystkich wymagań.					
Niespełnienie jednego z wymagań na 1 punkt.	0						
V. Poprawność językowa		Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.					
Poprawność środków		Nie więcej niż 5 błędów jęz.	Od 6 do 9 błędów jęz.	Od 10 do 14 błędów jęz.	Od 15 do 19 błędów jęz.	Od 20 do 24 błędów jęz.	25 i więcej błędów jęz.
Charakterystyka języka							
Język w całej pracy komunikatywny. Zróżnicowana składnia, poprawna fleksja i bogata leksyka.	10 pkt.	X	X	X	X	X	X
Język w całej pracy komunikatywny. Zróżnicowana składnia, poprawna fleksja i wystarczająca do realizacji tematu leksyka.	9 pkt.	8 pkt.	X	X	X	X	X
Język w całej pracy komunikatywny. Zróżnicowana składnia, poprawna fleksja i uboga leksyka.	8 pkt.	7 pkt.	6 pkt.	X	X	X	X
Język w całej pracy komunikatywny. Schematyczna składnia, poprawna fleksja i bogata leksyka.	7 pkt.	6 pkt.	5 pkt.	4 pkt.	X	X	X
Język w całej pracy komunikatywny. Schematyczna składnia i wystarczająca do realizacji tematu leksyka.	6 pkt.	5 pkt.	4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	X	X
Język w całej pracy komunikatywny. Schematyczna składnia i uboga leksyka.	5 pkt.	4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	1 pkt.	0 pkt.	0 pkt.
VI. Ortografia		Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.					
W wypowiedzi nie występują błędy.	5	Punktów za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występuje najwyżej 1 błąd.	4	Punkty za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występują najwyżej 2 błędy.	3	Punkty za spełnienie wymagań.					
W wypowiedzi występują najwyżej 3 błędy.	2	Punkty za spełnienie wymagań.					
W wypowiedzi występują najwyżej 4 błędy.	1	Punkt za spełnienie wymagań.					
W wypowiedzi występują 5 błędów i więcej.	0	Punktów za spełnienie wymagania.					
VII. Interpunkcja		Przyznaje się punkty tylko z jednego poziomu.					
W wypowiedzi występują najwyżej 3 błędy.	5	Punktów za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występują najwyżej 4 błędy.	4	Punkty za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występuje najwyżej 5 błędów.	3	Punkty za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występuje najwyżej od 6 do 8 błędów.	2	Punkty za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występuje najwyżej od 9 do 11 błędów.	1	Punkt za spełnienie wymagania.					
W wypowiedzi występuje 12 błędów i więcej.	0	Punktów za spełnienie					

	wymagania.
Suma punktów za opowiadanie twórcze	40

Instrukcja oznaczania informacji i błędów w wypracowaniu

1. Na lewym marginesie należy oznaczyć występowanie informacji z kryterium II.1 i 2 - 3) i 4), w taki sposób, że na wysokości wystąpienia danego elementu lub wydarzenia należy zapisać odpowiednio, np.:1. 5)a; 1.4)b. Oznaczać to będzie, że w tym miejscu znajduje się opis i wydarzenie zawiązujące akcję, a narracja w całości wypracowania jest funkcjonalna. Takie oznaczenia pomogą w ustaleniu punktacji za to kryterium.
2. Błędy występujące w pozostałych kryteriach od III do VII kryterium i błędy rzeczowe oznaczamy na prawym marginesie. W przypadku kompozycji stosujemy oznaczenie zawierające nr kryterium i niespełnionego wymagania, np. III3 oznaczać będzie błąd w spójności i funkcjonalności między częściami wypracowania.

Błędy oznaczamy na prawym marginesie

reczowy – rz lub rzeczowy

styl – s lub styl

język – j lub jęz.

ortografia – o lub ort.

interpunkcja – i lub int.